

БУРЯДАД ҮНЭН

СОВЕТСКИЙ СОЮЗЫЙ КОММУНИСТ ПАРТИИНЫ БУРЯДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

1921 оной 11-н ай 21-нэе гарана № 111 (15133) 1979 оной майн 15, вторник Сэн 2 мүнган

СССР-эй Верховно Соведай Президиумэй
У К А З
НОВОСИБИРСК ХОТОВО ОБЬ МҮРЭН ДЭЭГУУР
ХҮҮРГЭ БАРИЛГАДА ХАБААДАГШАДЫЕ СССР-ЭЙ
ОРДЕН БОЛОН МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ
Новосибирск хотодо Обь мурэн дээгуур хүүргэ барилга-
да онсо шалгаран хүдэлмэришэдые шагнаха:
«АЖАЛДАА ШАЛГАРНАЙ ТҮЛӨӨ» медалаар
Павлудкин Павел Иосифовиче — «Мостостройинду-
стрия» трестын Улаан-Удын хүүргэнүүдэй түмэр хэргэсэл-
нүүдэй заводой слесарьүүдэй брнгадэр.
СССР-эй Верховно Соведай Президиумэй
Түрүүлэгшэ Л. БРЕЖНЕВ.
СССР-эй Верховно Соведай Президиумэй
Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль.
1979 оной апрелин 26.

Уруу хаалишадай уряа бэшэг

«Шэн-Удэ» гэдэг редакцида нелондо бүриһөө 2500 килона дээш һу наһан буудай түрүү хаалишада ажал тухайгаа, зорилгонуудаа зүбшэн үзэжэ байна.

Уулзалгын газрын ре-
Ф. А. Хандархаев
районий хүдөө ажа-
шараленин начальни
Андреевт үгэ үгэбэ.
Андреев район дотор
ниин дээшлэжэ байһан
сугларашалта тобшо-
мэдээсэхэдэ, табан
гүрөн жэлэй турша-
дэбөө гадуур 12000

ТАРИЛГА

Байгша ондо ажахынгаа тарялан дээрэнэе баян ур-
гас хуряан абахын тула Му-
р-гас Хүлэй районий «Эна-
мя Ленина» колхозой ажал-
шад хабарынгаа тарилгада
бури эртэнһээ бэлдэһэн бай-
на. Тэдэнэр тарилгын бүхы

БУЛТАНАЙ ОРОЛДОСОБОО — АМЖАЛТА

технике һайн шанартайгаар
заһабарилһан юм. Мүнөө ажа-
хын таряашад эртын ороо-
һото ургамалнуудые саг бол-
зор соонь тарихын тула
Ставрополлын хизаарай Ипа-
товска районий ажалшаддай
түрүү онол аргые хэрэглэн
ажаллажа байһай.

Колхозой гурбадахы отде-
ленин таряшад хабарайн-
гаа тарилгые ехэ урлагша-
тайгаар ябууджа байна гэжэ
тэмдэглэхээр. Тэдэнэр
байгша ондо 745 гектарта
шонинисэ, 210 гектар поли-
дээрэ үбөс тариха түсэбтэй
юм. Мүн дүн хамта 470 гек-
тарта тэжээлэй культура-
нуудые ургуулха даабари-
тай. Мүнөө эндохы механи-
заторнууд шонинисэе тариха
дүүргэжэ байһай.

Манай эндэ тарилга
дээрэ хүдэлдэг зоннай гэдэ,
гол түлбэ залуушуул
юм. Мүнөө эндэ 27 хүн ажал-
лана, — гэжэ отделиенин
эрхилгүшэ Чимит-Цырен Дор-
жневич Дондосын омогорхон
мэдүүлэдэ, хөөрөөгө үргэл-
жүүлбэ. — Тэдэнэр даал-
гадан ажалдаа харюусал-
гатайгаар халдажа, халаа-
найнгаа нормонуудые ажа-
тагуй сүм дүүргэхые орол-
доно. Жэшэнь, Бэлигтэ Да-
шье халхан сэрөгэй албан-
һаа бусажа ершэһе һаа, та-
рилгада хабардажа, ехэ ам-
жалтатайгаар ажаллажа яба-
на. Юрэдөөл, залуушуудай
хүсөөр ажалтайгаа заханда

Республикымнай ажалдай үгэ

Хонин уриһөө урьган

Түрүүдэй совхозой мал-
чингээ малай үбэлжлэ-
бшээр үнгэргэбэ. Эндо-
шод илангаа ехэ ам-
жилтай. Нелондо зуу-
тоодо гараһан түрүү хо-
р. Б. Бальжинмаев, Б.Ц.
Оржиев гэгшэдэй бри-
гын эхэ хонин бүриһөө
хүрхэ абажа, һайнаар
түмэр байһай. Тинхэдэ тү-
мэр түрхэ эхэ хони-
н.

дые харууһанан В. Бадма-
пова зуун эхэ хонин бүриһөө
92 хурхэ түлжүүлэбэ. Тингэжэ
хониншодой үбэлжлэгээ һай-
наар үнгэргэһэн ашаар сов-
хоз түл абаха түсэбөө үлүүлэн
дүүргэжэ, эхэ хонин бүриһөө
хурхэ абаад, гаргагүйгээр
түлжүүлжэ байна.

Мүнөө хониншодой хүрхэе
хүхэ ногоондо гаргажа, шэнэ
шадальные һайжаруулха саг
хүрхэ ербэ. Тус совхозой
олон отеранууд зуняйнгаа бай-
рануудта зөөжэ, хониндо үг-
лөөнэй эртэнһээ үдэшин херан-
хы болотор бэлдэжэ эхи-
лэнхэй.

В. БОРИСОВ.

СУУДХЭДЭ 817 ГРАММ

Абтаһан тугалнуудаа өөдэргэнээр томо болгон тобир-
жуулһын тула «Зырянский» совхозой тугалшад Валентина
Иконникова, Полина Тарасова гэгшэд эхэ оролдоно
гаргана. Эдэнэр харууһаар даажэ абтаһан тугалнуудаа
шэмтэй тэжээлээр хооллуулжа, байрын ариг сабарээр
байлдаг юм. Тингэжэ һүүлэй үдэ тугал бүхэнһингөө
шэгнүүхы хоногой 817 граммаар гэгшэдэ. Таршалһан
Нестеровскэ фермэдэ ажалладаг Т. Галинциная, А. Исто-
мина гэгшэд харууһалжа байһан тугал бүхэнһингөө шэг-
нүүхы сүүдхын 890 граммаар дээшлүүлжэ, мурьсөөндө
эрхимлэһэн байна.

Прибайкалин район. П. ХАЛТАНОВ.

НИИДХҮҮЛЭГДЭЭ

ТАСС-ай мэдээсэл
«Салют-6» — «Союз» гэжэ
замбуулайны эрдэм-шэ-
жэлгын комплексын хүдэл-
мэрине удаан саг соо ханга-
ха программатай зохиолуу-
лан, «Прогресс-6» гэжэ ашаа-
н транспортна автомат
онгосо 1979 оной майн 13-да
Москвагай сагаар 7 час 17
минутада Советскэ Союзһаа
ниидхүүлэгдэб.

— Двигателин түхээрлэг-
гэнүүдтэ түлншэ болон эл-
дэб ашаа «Салют-6» гэжэ
станцида абаашаха;

— ашаанай автомат онгосын
хэрэгсэлнүүдые, түхээрлэг-
нүүдые саашадан нарижуу-
лан һайжаруулха зорилго-
тойгоор «Прогресс-6» гэжэ
онгосо табгдана байгаа.

«Прогресс-6» гэжэ транс-
портна онгосо нимэ пара-
метрнүүдтэйгээр замдаа гар-
гадаба:

— Газарай норууһаа
эгээл саада захань — 268
километр;

— Газарай норууһаа эгээл
наада захань — 193 кило-
метр;

— 88,8 минута соо Га-
зарые тойрон дабахха бай-
на;

— замайн һөөлжүү 51,6
градус.

Телеметрическэ баримта,
мэдээлүүдэй ёһоор, «Про-
гресс-6» гэжэ онгосын бүхы
түхээрлэгнүүд һайнаар хү-
лэнэ.

ОНСО ШАЛГАРНА

га-хабаргалтын 575-
өздэйн хүдэлмэришэд
бригадын гэгшүүд илангаа
эхэ амжалта туйла. Эдэнэр
байгша онд нэгэдэхи квар-
тал соо 110 мянган түхэрлэг
барилга хэжэ түсэбтэй аад,
124 мянган түхэрлэг барил-
га хэжэ Хүн бүхэнһин урда-
найһаа 10,8 процентээр
эхэ барилгын хүдэлмэри гэд-
бэ болон. Энэ бригадын гэг-
шүүд уран зурагай галерей
барилга борон болзорой тур-
шад эрхим шанартайгаар
дүүргэжэ, олоной һайшаалда
хүрөө һон. С. Д. Донигой
бригадын гэгшүүд дүрбэн на-
рынгаа даабари гурбан на-
рын туршад дүүргэнхэй.

К. ЖАМЬНОВ.

БУЛТАНАЙ ОРОЛДОЛГО

Улаан-Удын шэлэй заво-
дой шэл отолодо ба багсал-
даг цехэй коллектив 1979
онд эхиндэ «Арбадахы табан
жэлэй даабаринуудые В. И.
Ленинэй гүрэнһөөр 110 жэлэй
ойдо дүүргэбэ» гэгшэн уряа
гаргаа һон. Хэлэһэн үгэдөө
тэдэнэр хүрэхы оролдоно.
Нэгэдэхи кварталы түсэбө
үлүүлэн дүүргэжэ, 90 мян-
гара дүрбэлжэн метр мян-
гын шэл отолон багсалһан
байна.

Энэ амжалта туйлаха хэ-
рэгтэ шэл отолодог С. И.
Бальжинов, Г. М. Шведов
гэгшэд ехэ хубиһаа оруу-
лдаг гэдэһэй, мүн суг хүдэл-
дэг нүхэдэһин шадмар бэрхэ
оролдогсоор цехэй коллек-
тив амжалта туйлажа, КПСС-
эй райкомой ба районно Со-
ведэй гүйсэдкомой дамжуул-
гын Улаан туг, Хүндэлэлэй
грамотада хүртөө бшуу.

Мүн энэ цехэй нэгэ учас-
тогай мастер Нина Афанасье-
вна Богданова тухай тогто-
һото хэлэлтэй. Тэрэ тус цех-
тэй хорин жэл соо хүдэллэн,
юрин хүдэлмэришэһөө цет-
хэй мастер хүртээрөө урла-
һан хүн. Коллектив соогоо
эгээл дүй дүршэлтэй, худла-
гай зоной шэһэн, эрхим тур-
ган хүмүүжүүлэһээ юм. Ни-
на Афанасьева ажалһаа та-
һалдангүй дунда һургуули,
үдэшин техникум дүүргэһэн,
нигтын хүдэлмэридэ эдэхи
тэйгээр хабардаг. Тинхэдэ
тэрэ суг хамта хүдэл-
дэг нүхэдтөөһе эрилтэ эхэ-
тэйгээр ханддаг.

Иймэт хүнүүд цехэй ам-
жалтые шэрээлсэб.

Е. БОЖЕДОМОВ.

УЛАСХООРОНДЫН ҺАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЭ

ФКП-гэй ажал ябуулгаар
эхэтэ һонирхон. Францийн
арад зоной худал байдалые
һайжаруулһын түлөө, демо-
кратини ба социализмын тү-
лөө тэмсэлдэ ехэ амжалта
нуудые тугалхыетнай таанат
та хүсэбтэй.

КПСС болон совет арадай
ажал хэрэгүүд тухай КПСС-
эй делегацин толгойлохы
хөөрбэ. Мүнөө манай обще-
ство хүгжэлтнүүдө шуухале
шадата ороод байна гэжэ тэ-
рэ тэмдэглэбэ. Социалист бай-
гуулантын асары ехэ арга бо-
ломжонууд улам бүрн гүйсэд
дүүргэнэр али бүхы талаһаа
элэрүүлэгдэнэ.

Энэнь ороной ба арад зо-
ной ажабайдалы бүхы тала-
нуудта — г о р о д болон
һуурин тосхондо, экономик-
одо, арад зоной худал бай-
далые һайжаруулгада, эрдэм
шадала, совет кудьтурлада,
искусствода, социальна болон
политическэ асуудалнуудта
хабаатай байна.

Манай орон доторхи ба-
рилгын үзэгдөө, дуудлагуу
үргэн ехэ хэмжэнүүд, манай
экономическа хүгжэлтын хур-
дан түргэн дабахса, хүн зо-
ной эрдэм мэдэһин дэлхэй
дээрхи эгээл үндэр хэмжээн
— эдэ бүгэдэ бодоттоор бө-
дүүлэгдэһэн үйлэ хэрэгүүд
болно. Гэбшье энээнэй гэдэ
юмуниниһе юуб гэхэдэ, эдэ
бүгэдэ хүнэй али бүхы тала-
һаа хүгжэлтэ түгсөөр ур-
гада шуухала хэрэгтэй арга бо-
ломжонуудые олгодог, ажа-
лаар хүниин хангадаг эгээл
улаан зүб, эгээл һайн һайхан,
эгээл демократическа байгуу-
лалта тогтохо хэрэгтэ зориу-
лагдана.

Бүхы юумэ хүнэй аша ту-
һаа зориулжа гэжэ совет
обществын хуули ёһые то-
дорхойлон гол үзэл болон.
Эгээл нимнээ 1974—1978
таонуудта манай урлахы та-
бан жэлэйһиндэ турбайн нэгэ
таунуу хуулар ехэ мунгэ
зөөрин, арад зоной аша ту-
һаа һомологдониниһе гуй-
халтай бшэ.

Мүнөөдэр үзэгдэлдэрэйхи-
һөө һайнаар, үлгөөдэр му-
недэрэйһинһөө һайнаар ажа-
һуухабди гэжэ совет хүн бү-
хэн мэдэнэ бшуу.

ЛИТЕРАТУРЫН АРЮУН ҺАЙХАН ҮҮРГЭ

Майн 13-да Украинада
экилһан Россия Федерациин
литературын дүрнүүд хани
барисанай ба аха дүүгэй
холобоной һайндэр болохо
үнгэрбэ. Эзэн тухайда
РСФСР-эй Уран зохиолдо-
дой холобоной правленин
түрүүлэгшэ, Социалист Ажа-
лэй Герой С. В. Михалков
ТАСС-ай корреспондентэ
хөөрбэ.

Энэ уулзалга манай
арадуудай хани барисанай
эхиндэ — Россиягай Украин
нахнаа нэгдэһэн ниинд-
һээр 325 жэлэй дурасхалда
ойдо зориулагданхай.

Хөр республикын соёллой
мастернуудай харилсаа хол-
боон элбэ асуудалнуудта
хамаадана, олон янзын фор-
муунудтай байна. Москвада
Украинны зохиолдой 900

ПОЛЕВОЙ СТАНДА ХҮЛГӨӨТЭЙ

Февраль һарын һүүл ба-
гаар манай Галбын трактор-
но-таряан ажалдай бригадын
механизаторнууд КПСС-эй
ЦК-гай июлин болон нояб-
рин (1978 он) Пленумэй
шидхэбэришэдые хүтэлбэри
болгон, арбадахы табан жэл-
лэй дүрбэлжэн жэлэй түсэ-
бө дүүргэхын түлөө Бүхэ-
союзна социалист мурьсөөн-
дэ оролсон, син байгаа арга
боломжонуудаа тооложо
үзөөд, угтамжын түсэб аба-
һан. Түсэбтэй ёһоор 10,820
центнерэй орондо 13,500
центнер гэгэ гү, али гектар
бүриһөө 13,4 центнерэй орон-
до 17 центнер ороно тариа
хураха гэгшэн зорилго урдаа
таһин юм. Хэлэһэндэ хү-
рэхын тула манай механиза-
торнууд энэ хабарай тарил-
гые эгээн зохиод, богони бол-
зорто, һайн шанартайгаар
үнгэрэхэ гэжэ унаһан мал-
тайгаа абаха сүлөөгүй ажал-
лажа байна.

Энэ хабартаа хүйтэн бай-
жа, тарилгата орой майн 8-
да экилэбди. Тинхэнэ ажа-
лаа улам һайнаар эмихдэжэ,
хабарай эртын тарилгые
12 үдэртэ бшэ, харин 8
үдэр соо дүүргэхээр оролдо-
жо байнади. Видэнэр ажа-
лаа ипатовайһиндэ аргаар,
эвеногой гурмаар эмихдэн-
хэбди. Манай отделиенин
тарилга хэжэ нэгэ зүно хү-
дэлнэ. Тэрэмэй 3—3 селк-
шэ шэрэнхон 3 агрегатһаа, 1
селяктэй 1 агрегатһаа бү-
ридонэ. Эвеное даагшаар
үнийнэй механизатор А. Д.
Гуренов томилогдонхой,
Эвеногой группомоор Сөн-
дэ-Аюша Фоминкой тар-
илгын агрегат эрхим һай-
наар хүдэлнэ. Тэрэнтэй Сэ-
рэн-Жаб, Валентина дунэ-
рын, В. Е. Обоев гэгшэд
ажаллана. Эзэнһэнэ гадна
газар хахалдаг Д. Д. Хама-
гасвай газарай хурьһе элдү-
рилдэг Н. Ж. Укоевой эве-
нонууд мүн лэ һайнаар хү-
дэлжэ, халаан бүхэнэй даа-
бары 110 процент дүүргэнэ.

Мун хэзрын станда Тол-
тын хуедай соёллой бай-
шанай агитбригада ержэ,
һонирхолтой концерт таба,
багша А. А. Ошорова лекци
унаһа. Ноюгай эдэбхитэд,
отделиенин соведэй болон
парторгрой гэгшүүд улаан
буланда нэлгэлдэжэ байжа,
түхэрэн сүүдхэдэ дежура-
ла, механизаторнуудта үдэ-
рэй һонинуудые дуулгана.

Манай отделиенинхид «Во-
сточные Саяны» колхоз соо-
гоо түрүүлжэ абаһан хадаа
майн 15 болотор тарилгаа
дүүргэдэ, бусад отдели-
нуудта тугалхалаа ошохо бай-
на.

Д. С. ОСОРОВ,
Түхэнэй районий «Восточные
Саяны» колхозой Галбын
отделиенин агроном.

Арбан табан республикын экран

АШХАБАД. (ТАСС-
ТАСС-ай тухай корр.). Ха-
барай ногоон хибэсээр шэ-
мэглэгдэһэн Туркменистанай
ниислэл Бухароосна XII кино-
фестивальда хабардагшад бо-
лоно айлшыдые хүндэмүүшээр
утгаба. Совет олон үндэһэй
ялтанай кинематографини
энэ заншалта харалта майн

ОНСО ШАЛГАРНА

11-дэ Ашхабадхид Полит-
гэгээрэлэй байһан дотор ба-
рай оршон байдалда нэгдэ-
жэ.

Фестивалин эмихдэлэй
комитетдэй түрүүлэгшэ, Турк-
менин ССР-эй Министрнүү-
дэй Соведэй Түрүүлэгшын ор-
логшо Р. А. Вазарова, СССР-
эй Госкиногой түрүүлэгшын

ТАСС-ай мэдээсэл

«Салют-6» — «Союз» гэжэ
замбуулайны эрдэм-шэ-
жэлгын комплексын хүдэл-
мэрине удаан саг соо ханга-
ха программатай зохиолуу-
лан, «Прогресс-6» гэжэ ашаа-
н транспортна автомат
онгосо 1979 оной майн 13-да
Москвагай сагаар 7 час 17
минутада Советскэ Союзһаа
ниидхүүлэгдэб.

— Двигателин түхээрлэг-
гэнүүдтэ түлншэ болон эл-
дэб ашаа «Салют-6» гэжэ
станцида абаашаха;

— ашаанай автомат онгосын
хэрэгсэлнүүдые, түхээрлэг-
нүүдые саашадан нарижуу-
лан һайжаруулха зорилго-
тойгоор «Прогресс-6» гэжэ
онгосо табгдана байгаа.

«Прогресс-6» гэжэ транс-
портна онгосо нимэ пара-
метрнүүдтэйгээр замдаа гар-
гадаба:

— Газарай норууһаа
эгээл саада захань — 268
километр;

— Газарай норууһаа эгээл
наада захань — 193 кило-
метр;

— 88,8 минута соо Га-
зарые тойрон дабахха бай-
на;

— замайн һөөлжүү 51,6
градус.

Телеметрическэ баримта,
мэдээлүүдэй ёһоор, «Про-
гресс-6» гэжэ онгосын бүхы
түхээрлэгнүүд һайнаар хү-
лэнэ.

АДРЕС: Бэжүрэй районий Охин-Булагай совхоз

Хабарай тарилгын үе. Охин-Булагай совхозой хүтэлбэрилгэж, агрономуд ямар нэгэн дайшалхы довтолгодо бэлдэж байсан мэт, үе-үе болоод э ажыхыгаа газарай хубаарилгын картан дэргэдэ сугларжа, зүбхэхэ, сагай уларид харалсажа, энэ тэрэ хубилалта хэж ушар гарана. Илангага газарай хурьһэ хамгаалха техникээ бүтээсэ эхэ-тэйгээр хэрэглэхэ, тэрэгээр шадалаа наа, эхэ газар элдүүрилхэ, үрһэ тариха гэжэ оролдоно.

Охин-Булаг, Харлан нотагаудай газарай хурьһэн район дотороо эгзэн муу, элһэлгэ юм. Тингэбшье хурьһэй жэл-нүүдтэ энэхэ совхоз районийгоо бусад ажыхынуудаа доосо бэшэ, зарим талаараа үлүү ургаса абадаг болонохой. Энэ ямар «нюусатайб» гэжэ, тус совхоз газар таряалангайгаа культура дээшлүүлһэн, элһэлгэ, хүнгэн хурьһэнтэй газартаа тусгаар, хурьһэ хамгаалха севобородуудыг хэрэглэдэг болоно, таряалан халхингаа халхалха мододые зуруудан буулгадан, сул элһэн газарта олон жэ-лэй ногоо тариха, хурьһэжүүлһэн, урсгал элһэ тогтооху хусэлтэйгөөр бургаана буулгадан, ногоо тарихан байха юм.

Эдэ бүгэдэнь аша үрээ харуулжа захалаа. Хүлээй дүрбэн жэлдэ ороно таряанайн ургаса гектарай 4-5 центнерээр дээшлэжэ, ган гасуур болонон үнгэрэгшэ жэлдэ бүхэ совхозоороо гектар бүрийһе 11,4 центнер ший абанан байна.

Газарай хурьһэ хамгаалха севобородуудыг ямар үрэгдэжэ байсан дүй дүршэл тухайгаа тус совхозой директор Петр Сидорович Алексеев, ахамад агроном Александр Степанов, хурьһэ хамгаалха талаар агроном Терентий Андреевич Ивлев элдэ хөөрөнэ.

ЭЛЬЭЛИГ, ХҮНГЭН ХУРЬХЭТЭЙ ТАРЯАЛАН ДЭЭРЭ

Манай совхоз хахалагдадаг 11.431 гектар газартай юм. Тэрэньмнэй 4870 гектарайн хурьһэн элһэлгэ байжа, халхингаа элһэр, эхэжэгээр гэмдэг гэжэ тоотой. Мүн 1290 гектар таряалан бороогтой, найрама уланһаа нуража муудадаг байсан гэжэ.

доогоор хэлбэл, энэхэ гурбан полине 93 гектар обөс, 93 гектар паар, 93 гектар шэ-нисэ эзэлнэ. Ингээд лэ жэл бүри хэлгэлдэжэ байдаг. Хурьһэжүүлһэн халхингай үлээдэг зүгһөө хүндэлэн татагда-на.

Угэрһэн жэлнүүдэй дүй дүршэл дээрһээ хараад үзэхэдэ, шэниһэнь манай түрүүшын арбан коногто, обөс-манай 3-дахн арбан коногто тарихадаа зохид гэжэ шэнижэ-лэгдэнхэй.

1974-1975 онуудта «Востсибгипрозем» институтай мэргэжэлтэдэй хамта бүхэ таряалангайгаа хурьһэй шэ-нжэлжэ, хаана, ямар севобород хэрэглэхэ, тэгшэн проект зохёогдоо лэн. Тингээд тэрэ-нээ 1976 онһоо бослуужэ захалаа лэмди.

Эдэ севобородуудта хурьһэн ямар гуримаар элдүүрил-лэгдэнэб. тарилга хэгдэнэб гэжэ хаража үзэ. Паар бол-гогдохо газарта түрүүн БИГ-3 борной шэрэгдэнэ. Удаань ЗНКА-6 каток табигдана.

Хурьһэ хамгаалха агро-техник хэрэглэхэдэ, газарай шийг нойто эхээр алдагдаха-гүйһөө, хурьһэнэй халхингаа үлээгдэжэ муудахагүйһөө гадна, тогтууртай найн урга-са абаха, ажалал болон мун-гэ зөөринн гаргаха нилдээ хороохо арга олгогдоно бшуу.

Хурьһэ хамгаалха севобородууд 2-дохн, 3-дахн, 4-дахн бригадануудта гэжэ гү, али халхингай эхээр үлээдэг газарта баримталгана. Жэһэнэ, 2-дохн бригадын 279 гектарта обөс, шэниһэ ээлжлүүл-лэн, паартай заргэсүүлэн, хурьһэжүүлэн таригдана. Он-доогоор хэлбэл, энэхэ гурбан полине 93 гектар обөс, 93 гектар паар, 93 гектар шэ-нисэ эзэлнэ.

Хурьһэ хамгаалха агро-техник хэрэглэхэдэ, газарай шийг нойто эхээр алдагдаха-гүйһөө, хурьһэнэй халхингаа үлээгдэжэ муудахагүйһөө гадна, тогтууртай найн урга-са абаха, ажалал болон мун-гэ зөөринн гаргаха нилдээ хороохо арга олгогдоно бшуу.

Хурьһэ хамгаалха агро-техник хэрэглэхэдэ, газарай шийг нойто эхээр алдагдаха-гүйһөө, хурьһэнэй халхингаа үлээгдэжэ муудахагүйһөө гадна, тогтууртай найн урга-са абаха, ажалал болон мун-гэ зөөринн гаргаха нилдээ хороохо арга олгогдоно бшуу.

Газарай хурьһэ урбуулангуйгөөр элдүүрилгэжэ техникэ энэ совхоздо олошор-жо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: плоскорезүүдэй нэгэн харуулгана.

Ц. ЦЫБИКОВЭЙ ФОТОНУУД.

Хурба бороотой зарим жэлдэ хурьһэнь урбуулангуйгөөр элдүүрилгэдэний паар дээрһээ гектарай 24-26 центнер хуртор шэниһэнь суг-лядагдана. Нимэ ургаса үрһэн урууддаг үчэстөгүүд дээрһээ абадаг. Илан-гага тиниэ паар дээрэ тарил-га хэхэдэ, үрһэнэйнэ сул минеральна үтэгжүүлгэ за-бол оруулалсаха хэрэгтэй.

Хурба бороотой зарим жэлдэ хурьһэнь урбуулангуйгөөр элдүүрилгэдэний паар дээрһээ гектарай 24-26 центнер хуртор шэниһэнь суг-лядагдана. Нимэ ургаса үрһэн урууддаг үчэстөгүүд дээрһээ абадаг. Илан-гага тиниэ паар дээрэ тарил-га хэхэдэ, үрһэнэйнэ сул минеральна үтэгжүүлгэ за-бол оруулалсаха хэрэгтэй.

Хурба бороотой зарим жэлдэ хурьһэнь урбуулангуйгөөр элдүүрилгэдэний паар дээрһээ гектарай 24-26 центнер хуртор шэниһэнь суг-лядагдана. Нимэ ургаса үрһэн урууддаг үчэстөгүүд дээрһээ абадаг. Илан-гага тиниэ паар дээрэ тарил-га хэхэдэ, үрһэнэйнэ сул минеральна үтэгжүүлгэ за-бол оруулалсаха хэрэгтэй.

Хабарай тарилгын урдахана совхозой хүтэлбэрилгэдэ, агрономуд хурьһэ хамгаалха агротехникэ тухай шөө да-хин зүбшэн хэлсэжэ, тэрэниһэ бүри эхэ газар дээрэ хэрэглэхэ гэжэ шийдэхэ нэн.

Хойшоодоо хурьһэ хамгаалха севобородуудта, газар элдүүрилгэ гуримаа улам нарийжуулан найрааруулаха зорилготойбди. Энэ талаар олгоно абанан дүй дүршэлэ наринаар бэлүүлжэ, мине-ральна үтэгжүүлгэнүүдээ за-абол хурьһэндэ суг тарил-садаг болононой ашаар 1980 ондо гектар бүрийһе дунда эргээр 14 центнер орооно таряа абаха хүсэлтэйбди.

Хурба бороотой зарим жэлдэ хурьһэнь урбуулангуйгөөр элдүүрилгэдэний паар дээрһээ гектарай 24-26 центнер хуртор шэниһэнь суг-лядагдана. Нимэ ургаса үрһэн урууддаг үчэстөгүүд дээрһээ абадаг. Илан-гага тиниэ паар дээрэ тарил-га хэхэдэ, үрһэнэйнэ сул минеральна үтэгжүүлгэ за-бол оруулалсаха хэрэгтэй.

МЕЛИОРАЦИ УРГЭНӨӨР ХЭРЭГЛЭГДЭНЭ

Бүлэй арбан жэлэй туршада манай совхоздо таряалан, сабыалан, бэлшээр найрааруулаха мелiorативна хүдэлмэри үргэсөөр абуулагдажа байна. Энэ совхоздомнай эмхидхэгдэнэ дугомелиоративна отрядай, тэрэниһэ ударидагча Савелий Парфенович Судомойкинэй аша габьяа эхэ.

Энэ отрядта 14 трактор, тэрэ тооло гэнжэтэ 7 трактор даалгагданай. Бүхидэ энэ 17 хүн ажалладаг. Мүн бүлүр 2 станци элһэнэртэ үтгэнхэй. Тэрэшлэн сабыалан үндһэнэртэ найрааруулаха, дээр-түрэн элдүүрилгэ хэжэ машина эмс-сэг хүсэд бий. Жэһэнэнь, наг шэбхэ 2-дэ машина, минеральна үтэгжүүл-гэ сасаха РМГ-4 түхэлэй 5 машина, ногооний ургаса үрһэнэртэ 3 селяк, сабыалангай хурьһэ элдүүрилгэ БДТ-2.2 тү-хэлэй дисктэй 4 луцильник, ФБН-2.8 түхэлэй 2 фрез, элдүүрилгэдэни сабыалангай хурьһэ нягтаруулаха 1 каток, БИГ-3 түхэлэй 2 борной юм. Гадна үбһэ оньһон аргаар хуряахад хэрэгтэй бүхэ машинанууд үтгэнхэй.

Энэ отрядта 14 трактор, тэрэ тооло гэнжэтэ 7 трактор даалгагданай. Бүхидэ энэ 17 хүн ажалладаг. Мүн бүлүр 2 станци элһэнэртэ үтгэнхэй. Тэрэшлэн сабыалан үндһэнэртэ найрааруулаха, дээр-түрэн элдүүрилгэ хэжэ машина эмс-сэг хүсэд бий. Жэһэнэнь, наг шэбхэ 2-дэ машина, минеральна үтэгжүүл-гэ сасаха РМГ-4 түхэлэй 5 машина, ногооний ургаса үрһэнэртэ 3 селяк, сабыалангай хурьһэ элдүүрилгэ БДТ-2.2 тү-хэлэй дисктэй 4 луцильник, ФБН-2.8 түхэлэй 2 фрез, элдүүрилгэдэни сабыалангай хурьһэ нягтаруулаха 1 каток, БИГ-3 түхэлэй 2 борной юм. Гадна үбһэ оньһон аргаар хуряахад хэрэгтэй бүхэ машинанууд үтгэнхэй.

Эдэнэрэй хүсөөр жэл бүри 200-250 гектар сабыалан үндһөөрө найрааруу-лагдадаг гэжэ гү, али ургаса багатай сабыалангай хурьһэн элдүүрилгэдэжэ, гэндэ олон жэлэй ногоонууд таригдана. Арба-дахн табан жэлэй эхилхэнэ хойшо энэ отрядтай хүсөөр 800 гектар ургаса бага-тай сабыалан үндһөөрө найрааруула-гдаа. Үнгэрэгшэ 1978 ондо эдэнэр 330 гектар сабыалан дээрэ нимэ мелiorативна хүдэлмэри хэлһэн жэһэнэстэй.

Энэ хүдэлмэри яажа хэгдэдэг бэ гэ-хэдэ, ургаса багатай гү, али орой хэрэг-лэгдэдэггүй, бэлшээри болошонон сабы-алан үржэлтэ хурьһэнэйнөө зуваннай зэргээр хахалагдана. Удаань БДТ-2.2 түхэлэй дисктэй луцильнигаар дүрбэ түхэлэй дисктэй 4 луцильник, ФБН-2.8 түхэлэй 2 фрез, элдүүрилгэдэни сабыалангай хурьһэ нягтаруулаха 1 каток, БИГ-3 түхэлэй 2 борной юм. Гадна үбһэ оньһон аргаар хуряахад хэрэгтэй бүхэ машинанууд үтгэнхэй.

Энэ хүдэлмэри яажа хэгдэдэг бэ гэ-хэдэ, ургаса багатай гү, али орой хэрэг-лэгдэдэггүй, бэлшээри болошонон сабы-алан үржэлтэ хурьһэнэйнөө зуваннай зэргээр хахалагдана. Удаань БДТ-2.2 түхэлэй дисктэй луцильнигаар дүрбэ түхэлэй дисктэй 4 луцильник, ФБН-2.8 түхэлэй 2 фрез, элдүүрилгэдэни сабыалангай хурьһэ нягтаруулаха 1 каток, БИГ-3 түхэлэй 2 борной юм. Гадна үбһэ оньһон аргаар хуряахад хэрэгтэй бүхэ машинанууд үтгэнхэй.

БАЯН УРГАСА АБАХЫН ТҮЛӨӨ

Мүнөө дээрэ хурьһэ хам-гаалха агротехникэ бүхэ совхозомнай хэрэглэгдэнэ-гүй. Таряалангай минл дүр-бэнэй нэгэ хурьһэнь тэрэ эзлэнэ гэжэ. Тингээсэ ороо-но таряанай, тэмжэлэй урга-малууудай ургаса дээшл-үүлхын тула бүхэ дээрэ юун хэгдэнэ гэжэ богонёр хөөржэ үгэхэ байнабди.

Жэл бүри эрхим тарил-гай шанартай үрһэнэ хэр-гэжэбди. Мүнөө хурьһэ тарилгадэжэ хүсэд хурьһэ бэлдэгдэжэ лэн. Нэр намартаа таряа хурьһэн эхилхэтэй сасуу севоборолжэ захалнабди. үрһэн бэлдэхэ тусгай хэжэ, яһала дүршэл ший-ритэй болонохой. Охино-булагайн 1-дахн, 2-дахн, 3-дахн классай шанарта хурьһэн, зөөногой гэгшүүн 3 центнер шэниһэнь суг-лядагдэнэ болгон үтгэнэ.

Хурьһэ хамгаалха 4 се-вобородуудта гадна совхоз-домнай юрын 9 севоборот хэрэглэгдэнэ. Энэ жэлдэ 3 мянган гектарта шэниһэнь, 2840 гектарта обөс, 300 гектарта горох, 30 гектарта таряабаха, 2131 гектарта тэрэгшэй ургамалууд, тэрэ тоодо 530 гектарта кукуруза таригдаха байна. Бүхидэ 3070 гектарта паар бэлдэг-дэхэ юм. Тингээсэ паарна-й бүхэ хахалагдадаг газарай 27 процентэнь эзлэнэ. Тарилгын нимэ хурьһэ-рилгэ бидэ зохид гэжэ тоо-лонобди.

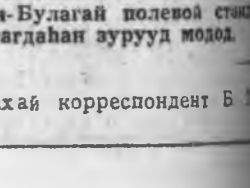
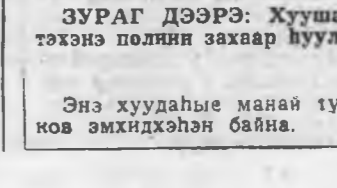
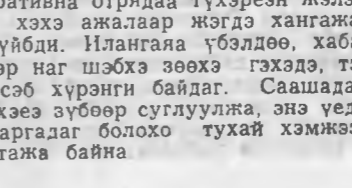
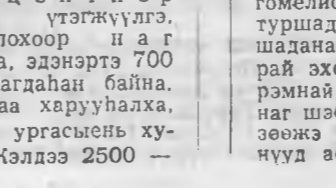
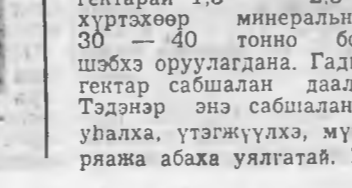
Эртын орооното ургамал-нуудта апрелин 28-аа тар-иха захалаад, майн 8 хү-рэтэр сүм дүүргэбди. Горо-х майн 3-да таригдаха дүү-рһэн байха юм. Обөс майн 10-һаа 16 хүрэтэр таригда-жа захалаа гараха юм. Шэниһэнь хахад кубин хэр-гэжэ 27 процентэнь таригдан бай-на.

Тарилгана нимэ богон болсоорто үнгэрэхын тула энэ жэлдэ хүнгэн халаанай хү-дэлмэри найрааруулаха зорил-го табигдан байна. Тингээсэ совхозой дирекци бүхэ тракторнуудта электрин гэр-лээр халха хэмжээ абаа. Мүн хүнгэн халаанда эгзэн дүршэл шадабари эхэтэй ме-ханизаторнуудай ажалладаг байһые хараада абажа, тэ-дэниһэ түдэринн талаар ур-машуулаха гурим зохёогдоо. Хүнгэн халаанда ажаллаад, даварга дүүргэнэ тракто-ристда 5 килограмм, тэрэнээ 120 процентэ дээшэ дүр-гэжэ наань, 7 килограмм ороо-но халаан бүхэнэй түлөө угэхэ гурим тогтоогдоо. Мүн хүнгэн халаанда ажаллаха байһан механизаторнуудта хүдэлгэ газартайн хоёр удаа халуун элэе абаашаа үтгэдэг болонохой. Тингээсэ хүнгэн халаанай механизатор-нуудта эдэ бэлдэхэ тусгаар тогтоонон күдэлнэ. Хүнгэн халаанай хүдэлмэри эмхид-хэхэ, шалгалтын тула бүхэ дүрбэн бригадада совхозой хүтэлбэрилгэдэ, мэргэжэлтэ эдэ апрелин 28-һаа майн 9 хүрэтэр хүн бүри дежура-лан байха юм.

Хунгэн хурьһэнтэй ший-ритэй үрһэнэ абаха, 45 ми-ллион ороонон хурьһэн гэжэ гү, али гектарай центнер үрһэнэ тарил-га гуримтай. Энэ ушарта орооноотой таряан ажал-лаха гэжэ.

Совхозой дирекци, ком хабарай тарилгын хүдэлмэри эрхим шагна-гаар үнгэрэхэ гэжэ ор-лодо. Бригада бүхэнэй тийнэ-комсомолой бүлгэ хийгдэнэ. 3 брига-дэдэ хурьһэнэй ший-ритэй үрһэнэ тарилгадэжэ, эдэлжэ, амарха арга олгогдонхой.

Манай совхозой агро-техникэ бүхэ таряалангай хурьһэн жэлдэ хабарай үр-гэнэ хүдэлмэринн ший-ритэй үрһэнэ тарилгадэжэ, эдэлжэ, амарха арга олгогдонхой. Манай совхозой агро-техникэ бүхэ таряалангай хурьһэн жэлдэ хабарай үр-гэнэ хүдэлмэринн ший-ритэй үрһэнэ тарилгадэжэ, эдэлжэ, амарха арга олгогдонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Хуушан-Булагай полевог станци тэхэнэ поляни захар буулгаданан зурууд модо.

Энэ хууданы манай тусхай корреспондент В. ИВЛЕВ эмхидхэнэ байна.

Энэ хууданы манай тусхай корреспондент В. ИВЛЕВ эмхидхэнэ байна.

Энэ хууданы манай тусхай корреспондент В. ИВЛЕВ эмхидхэнэ байна.

Энэ хууданы манай тусхай корреспондент В. ИВЛЕВ эмхидхэнэ байна.

